

המגפה. משום שלא יכולים כל הצדדים הרעים וכל המקטרגים לעמד לפני הקטרת, ועל זה היא סוד (חרות) הכל וקשור הכל.

ובשעת המנחה, כשהדין שרוי בעולם, התפון דוד באותה תפלה, שכתוב תפון תפילתי קטרת לפניך וגו'. ותפלה זו שעולה תעביר רגז דין הקשה ששולט כעת בזמן הזה באותה קטרת, שדוחה ומעבירה מלפניו כל רגז [שעולה כעת בשעה זו באותה קטרת שמעבירה כל רגז] וכל קטרוג שבעולם, [הינו מה שכתוב] [מה הפסוק? משום שהיא] מנחת ערב, כשהדין תלוי בעולם.

בא ראה, כשנחרב בית המקדש, בשעה שנשרף, היה זמן מנחה, ועל זה כתוב (ירמיהו) אוי לנו פי פנה היום פי ינטו צללי ערב. מה זה צללי ערב? אותם מקטרגים של העולם ורגזי הדינים שמזמנים באותה השעה. ועל זה שנינו שצריך אדם לכוון דעתו בתפלת המנחה. בכל התפלות צריך האדם לכוון דעתו, ובתפלה זו יותר מכל, משום שהדין שרוי בעולם, ועל זה זמן תפלת המנחה יצחק תקן אותה, והרי פרשוה.

עד שהיו הולכים, עלו בהר אחד. אמר רבי יוסי, הנה הנה מפחיד, גלף ולא נתעפב פאן, משום שזהו הר מפחיד. אמר רבי יהודה, אם היה אחד - הייתי אומר כן, שהרי שנינו שמי שהולך יחידי בדרך מתחייב בנפשו, אבל שלשה לא, וכל אחד ואחד מעמנו, נראה שלא תזון מעמנו השכינה.

אתחזי דלא תעדי מינן, וכל חד וחד מינן, שכינתא.

מהרה וגו'. לבתר דא כתיב, ויגרץ (אמר) וגו', ויכפר על העם, וכתיב, ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה. בגין דלא יכלין כל סטרין בישין וכל מקטרגין למיקם קמי קטרת. ועל דא איהו רזא (ס"א חרות) דכלא וקשורא דכלא.

ובשעתא דמנחה, דינא שריא בעלמא, אתפון דוד בההוא צלותא, דכתיב, תפון תפילתי קטרת לפניך וגו'. והאי צלותא דסליק, יעבר רוגזא דינא קשיא, דשליט השתא בהאי זמנא, בההוא קטרת, דדחי ואעבר קמיה כל רוגזא, (דסליק השתא בהאי שעתא בההוא קטרת דאעדי כל רוגזא) וכל קטרוגא דעלמא, (ס"א ל"ג היינו דכתיב) (ס"א מאי טעמא בגין דאיהו) מנחת ערב, דינא תליא בעלמא.

תא חזי, פד אתחרב פי מקדשא, בשעתא דאתוקד, זמן מנחה הנה. ועל דא כתיב, (ירמיהו) אוי לנו כי פנה היום פי ינטו צללי ערב. מאן צללי ערב. אינון מקטרגין דעלמא, ורוגזי דדינין, דזמינין בההיא שעתא. ועל דא תנינן, דבעי בר נש לכיונא דעתיה, בצלותא דמנחה. בכלהו צלותא בעי בר נש לכיונא דעתיה, ובהאי צלותא יתיר מכלהו, בגין דינא שריא בעלמא. ועל דא זמן צלותא דמנחה, יצחק תקין ליה, והא אוקמוה.

עד דהוו אזלי, אעלו פחד טורא. אמר רבי יוסי, האי טורא דחלא, גהך ולא נתעפב הכא, בגין דטורא דחילא הוא. אמר רבי יהודה, אי הנה חד, הנה אמינא הכי. דהא תנינן, דמאן דאזיל יחידאי באורחא, אתחייב בנפשיה. אבל תלתא לא. וכל חד וחד מינן, שכינתא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָרִי שְׁנִינוּ שְׁלֹא יִסְמָךְ אָדָם עַל גַּס, מִנֵּינן לָנוּ? מִשְׁמוּאֵל, שְׁכָתוּב אֵיךְ אֵלֶיךָ וְשָׁמַע שְׁאוּל וְהִרְגָנִי, וְהָרִי שְׁמוּאֵל רָאוּי יוֹתֵר מֵאַתָּנוּ. אָמַר לוֹ, אֶפְלוּ כֶּף, הוּא הִזָּה אֶחָד, וְהִזְק נִמְצָא לְעֵינַי, אֲבָל אָנוּ שְׁלֹשָׁה, וְהִזְק לֹא נִמְצָא לְעֵינַי. שָׁאֵם מִשּׁוּם מִזְיקִים - הָרִי שְׁנִינוּ שְׁלֹשָׁה לֹא נִרְאִים וְלֹא מִזְיקִים, וְאִם מִשּׁוּם לִסְטִים - לֹא נִמְצָאִים כְּאֵן, שֶׁהָרִי הָהָר הִזָּה רְחוֹק מִיָּשׁוּב, וּבְנֵי אָדָם לֹא נִמְצָאִים כְּאֵן, בְּרַם פָּחוּד הוּא, שְׁחִיּוֹת הַשָּׂדֶה שְׁנִמְצָאוֹת כְּאֵן. פִּתְחָ וְאָמַר, הַמְּלֶאךָ הַגָּאֵל אֲתִי מִכָּל רַע. בְּפִסּוּק זֶה יֵשׁ לְהַתְּבוּנָן בּוֹ, (וְשִׁירי כְּתוּב) הַגָּאֵל?! אֲשֶׁר גָּאֵל צָרִיךְ הִזָּה לְכַתֵּב! מַה זֶה הַגָּאֵל? מִשּׁוּם שֶׁהוּא תָּמִיד נִמְצָא אֶצֶל בְּנֵי אָדָם, וְלֹא זֶה מֵאָדָם צָדִיק לְעוֹלָמִים.

בֹּא רָאָה, הַמְּלֶאךָ הַגָּאֵל אֲתִי - זֶה הַשְּׁכִינָה שֶׁהוֹלֶכֶת עִם בֶּן הָאָדָם תָּמִיד, וְלֹא זֹוּה מִמֶּנּוּ כְּשֶׁבֶן הָאָדָם שׁוֹמֵר מִצְּוֹת הַתּוֹרָה. וְעַל זֶה יִזְהַר בֶּן אָדָם שְׁלֹא יֵצֵא יְחִידִי בְּדֶרֶךְ. מַה זֶה יְחִידִי? שִׁיזְהַר בֶּן אָדָם לְשׁוֹמֵר מִצְּוֹת הַתּוֹרָה כְּדֵי שְׁלֹא תִזְוֶה מִמֶּנּוּ שְׁכִינָה, וְיִצְטָרֵךְ לְלֶכֶת יְחִידִי בְּלֵי זְוִיג הַשְּׁכִינָה.

בֹּא רָאָה, כְּשִׁיּוּצָא בֶּן אָדָם לְדֶרֶךְ, יִסְדֵּר תְּפִלָּה לְפָנָי רְבוּנוּ כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו שְׁכִינָה, וְאַחַר כֵּן יֵצֵא לְדֶרֶךְ, וְיִמְצָא זְוִיג הַשְּׁכִינָה לְגָאֵל אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ וְלִהְצִילוֹ בְּכָל מַה שִׁיִּצְטָרֵךְ.

מַה כְּתוּב בְּיַעֲקֹב? (בְּרֵאשִׁית כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי, זֶה זְוִיג הַשְּׁכִינָה. וְשִׁמְרֵנִי בְּדֶרֶךְ הַזֶּה, לְפָדוֹת אוֹתִי מִהַפֵּל. וְיַעֲקֹב הָיָה יְחִידִי בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְשְׁכִינָה הוֹלֶכֶת לְפָנָיו, כָּל שָׁפָן הַחֲבָרִים שִׁישׁ

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָא תְּנִינָן דְּלֹא יִסְמוּךְ בַּר נֶשׁ עַל נֶסָא. מְנַלָּן, מִשְׁמוּאֵל. דְּכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל א טז) אֵיךְ אֵלֶיךָ וְשָׁמַע שְׁאוּל וְהִרְגָנִי, וְהָא אֲתַחְזִי שְׁמוּאֵל יִתִּיר מִינָן. אָמַר לִיָּה, אֶפְלוּ הָכִי, אִיהוּ הָוּה חַד, וְהִזְיקָא אֲשַׁתְּפַח לְעֵינָא. אֲבָל אָנָן תְּלַתָּא, וְהִזְיקָא לֹא אֲשַׁתְּפַח לְעֵינָא. דְּאִי מִשּׁוּם מִזְיקִין. הָא תְּנִינָן, דְּלַתְּלַתָּא לֹא מִתְחַזִּי וְלֹא מִזְקִי. וְאִי מִשּׁוּם לִסְטִים, לֹא מִשְׁתְּפַחֵי הַכָּא, דְּהָא רְחִיק מִיִּשְׁוּבָא הָאִי טוֹרָא, וּבְנֵי נֶשָׂא לֹא מִשְׁתְּפַחֵי הַכָּא. בְּרַם דְּחִילוּ הוּא, דְּחִיוּוֹן בְּרָא דְּמִשְׁתְּפַחִין הַכָּא. פִּתְחָ וְאָמַר. הַמְּלֶאךָ הַגָּוָאֵל אוֹתִי מִכָּל רַע, הָאִי קָרָא אֵיךְ לֹאֲסַתְּפֵלָא בֵּיה, (ס"א ל"ג דְּהָא כְּתִיב) הַגָּוָאֵל, אֲשֶׁר גָּאֵל מִיבְעֵי לִיָּה, מְאִי הַגָּוָאֵל. בְּגִין דְּהוּא מִשְׁתְּפַח תְּדִיר לְגַבֵּי בְּנֵי נֶשָׂא, וְלֹא אֲעֵדִי מִבַּר נֶשׁ זְכָאָה לְעוֹלָמִין.

תָּא חֲזִי, הַמְּלֶאךָ הַגָּוָאֵל אוֹתִי דָא שְׁכִינְתָּא, דְּאֲזִיל עִמָּיה דְּבַר נֶשׁ תְּדִיר, וְלֹא אֲעֵדִי מִנִּיה, כִּד בַּר נֶשׁ נָטִיר פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא. וְעַל דָּא יִזְדַּהַר בַּר נֶשׁ, דְּלֹא יִפּוּק יְחִידָאִי בְּאוֹרְחָא. מְאִי יְחִידָאִי, דְּיִזְדַּהַר בַּר נֶשׁ לְמִטְר פְּקוּדֵי דְּאוֹרֵייתָא, בְּגִין דְּלֹא תַעֲדִי מִנִּיה שְׁכִינְתָּא, וְיִצְטָרֵךְ לְמִיזַל יְחִידָאִי, בְּלֹא זְוִיגָא דְּשְׁכִינְתָּא.

תָּא חֲזִי, כִּד נְפִיק בַּר נֶשׁ לְאוֹרְחָא, יִסְדֵּר צְלוֹתָא קָמִי מְאָרִיָּה, בְּגִין לְאַמְשָׁכָא עֲלֵיהָ שְׁכִינְתָּא, וְלִבְתַּר יִפּוּק לְאוֹרְחָא, וְיִשְׁפַּח זְוִיגָא דְּשְׁכִינְתָּא, לְמַפְרַק לִיָּה בְּאוֹרְחָא, וְלִשְׁזַבָּא לִיָּה בְּכָל מַה דְּאֲצְטָרִיךְ.

מַה כְּתִיב בְּיַעֲקֹב, (בְּרֵאשִׁית כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי, דָּא זְוִיגָא דְּשְׁכִינְתָּא. וְשִׁמְרֵנִי בְּדֶרֶךְ הַזֶּה, לְמַפְרַק לִי מִכָּלֵא, וְיַעֲקֹב יְחִידָאִי

הָוּה (דף רל ע"ב) בְּהֵוּא זְמָנָא, וְשְׁכִינְתָּא אֲזַלַּת קָמִיָּה. כָּל שָׁפָן חֲבָרֵיָּא דְּאִיתִי